Europa-Parlamentet
2024-2029

Udenrigsudvalget

XXXX(INI)

11.10.2024

UDKAST TIL BETÆNKNING

om gennemførelse af den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik – årlig betænkning 2024
(XXXX(INI))

Udenrigsudvalget

Ordfører: Nicolás Pascual De La Parte

PR_INI

INDHOLD

Side

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING 3

BEGRUNDELSE 11

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING

om gennemførelse af den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik – årlig betænkning 2024 (XXXX(INI))

Europa-Parlamentet,

– der henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,

– der henviser til afsnit V i traktaten om Den Europæiske Union (TEU), særlig kapitel 2, 2. afdeling om bestemmelser om den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (FSFP),

– der henviser til Versailleserklæringen, der blev vedtaget på det uformelle møde mellem stats- og regeringscheferne den 11. marts 2022,

– der henviser til "Et strategisk kompas for sikkerhed og forsvar – For en Europæisk Union, der beskytter sine borgere, værdier og interesser og bidrager til international fred og sikkerhed", som blev vedtaget af Rådet den 21. marts 2022 og godkendt af Det Europæiske Råd den 25. marts 2022,

– der henviser til den civile FSFP-aftale – Mod mere effektive civile missioner, som blev godkendt af Rådet den 22. maj 2023,

– der henviser til Rådets afgørelse (FUSP) 2017/2315 af 11. december 2017 om etablering af et permanent struktureret samarbejde (PESCO) og fastlæggelse af listen over deltagende medlemsstater[1],

– der henviser til Rådets afgørelse (FUSP) 2024/890 af 18. marts 2024 om ændring af afgørelse (FUSP) 2021/509 om oprettelse af en europæisk fredsfacilitet[2],

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/697 af 29. april 2021 om oprettelse af Den Europæiske Forsvarsfond og om ophævelse af forordning (EU) 2018/1092[3],

– der henviser til den årlige finansieringsafgørelse, der udgør første del af det årlige arbejdsprogram for gennemførelsen af Den Europæiske Forsvarsfond for 2024, som blev vedtaget af Kommissionen den 15. marts 2024 (C(2024) 1702),

– der henviser til Rådets konklusioner af 22. januar 2018 om den integrerede tilgang til eksterne konflikter og kriser og af 24. januar 2022 om den europæiske sikkerhedssituation,

– der henviser til Granadaerklæringen, der blev vedtaget på det uformelle møde mellem stats- og regeringscheferne den 6. oktober 2023,

[1] EUT L 331 af 14.12.2017, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2017/2315/oj.
[2] EUT L, 2024/890, 19.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/890/oj.
[3] EUT L 170 af 12.5.2021, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj.

– der henviser til Rådets konklusioner af 27. maj 2024 om sikkerhed og forsvar,

– der henviser til den fælles meddelelse af 10. november 2022 fra Kommissionen og den højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik med titlen "Handlingsplan for militær mobilitet 2.0" (JOIN(2022)0048),

– der henviser til den fælles meddelelse af 5. marts 2024 fra Kommissionen og den højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik med titlen "En ny strategi for den europæiske forsvarsindustri: Vejen til beredskab i EU gennem en reaktionsdygtig og modstandsdygtig forsvarsindustri i Europa"(JOIN (2024) 0010),

– der henviser til rapporten af 20. juni 2024 fra Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik med titlen "Rapport om den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik — vores prioriteter i 2024",

– der henviser til de politiske retningslinjer for den næste Europa-Kommission 2024-2029 fra kandidaten til posten som formand for Europa-Kommissionen, Ursula von der Leyen, af 18. juli 2024 med titlen "Europas valg",

– der henviser til Mario Draghis rapport af 9. september 2024 om fremtiden for den europæiske konkurrenceevne og kapitel fire heri om øget sikkerhed og mindskelse af afhængighedsforhold,

– der henviser til de sikkerheds- og forsvarspartnerskaber, der blev undertegnet henholdsvis den 21. maj 2024 af EU og Moldova og den 28. maj 2024 af EU og Norge,

– der henviser til FN's Sikkerhedsråds resolution 1325 (2000) af 31. oktober 2000, 1889 (2009) af 5. oktober 2009, 2122 (2013) af 18. oktober 2013, 2242 (2015) af 13. oktober 2015 og 2493 (2019) af 29. oktober 2019 om kvinder, fred og sikkerhed og resolution 2250 (2015) af 9. december 2015, 2419 (2018) af 6. juni 2018 og 2535 (2020) af 14. juli 2020 om unge, fred og sikkerhed,

– der henviser til pagten for fremtiden og kapitel 2 heri om international fred og sikkerhed, som blev vedtaget den 23. september 2024 af FN's medlemsstaters stats- og regeringschefer,

– der henviser til den nordatlantiske traktat,

– der henviser til erklæringen fra topmødet i Washington fra stats- og regeringscheferne for Den Nordatlantiske Traktats Organisation (NATO), der deltog i mødet i Det Nordatlantiske Råd i Washington den 10. juli 2024,

– der henviser til sin beslutning af 28. februar 2024 om gennemførelse af den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik – årlig betænkning 2023[4],

– der henviser til Europa-Parlamentets beslutning af 29. februar 2024 om behovet for EU's urokkelige støtte til Ukraine efter to år med Ruslands angrebskrig mod Ukraine[5],

[4] Vedtagne tekster, P9_TA(2024)0105.
[5] Vedtagne tekster, P9_TA(2024)0119.

– der henviser til sin beslutning af 17. juli 2024 om behovet for EU's fortsatte støtte til Ukraine[6],

– der henviser til Europa-Parlamentets beslutning om EU-medlemsstaternes fortsatte økonomiske og militære støtte til Ukraine[7],

– der henviser til forretningsordenens artikel 55,

– der henviser til betænkning fra Udenrigsudvalget (A9-xxxx/2024),

A. der henviser til, at dette forgangne år har været præget af et fald i den globale fred og sikkerhed, der bl.a. skyldes konflikter, geopolitisk rivalisering, stigende militarisering og hybride trusler som vurderet i Normandiet-indekset for 2024[8];

Konsekvenserne af et skiftende geopolitisk paradigme for den europæiske sikkerhed

1. understreger alvoren af truslerne mod det europæiske kontinents sikkerhed, som har nået et hidtil uset niveau siden Anden Verdenskrig; udtrykker dyb bekymring over de større geopolitiske skillelinjer, autoritære magters nye imperialistiske ambitioner om dominans, stormagters systemiske rivalisering, nationalistisk unilateralisme og visse staters og ikkestatslige aktørers primære og stigende brug af magt og vold for at fremme deres politiske mål og interesser eller for at løse tvister; mener, at denne tendens udgør et paradigmeskift, da den omvender logikken bag opbygningen af international sikkerhed på grundlag af respekt for folkeretten, en regelbaseret international orden og multilateralisme;

EU's reaktion: en ny æra for europæisk sikkerhed og forsvar

2. understreger det absolutte behov for, at EU tackler de udfordringer, der er forbundet med de mange og konstant skiftende trusler mod dets sikkerhed, og med henblik herpå engagerer sig i nye politikker og tiltag, der sætter EU og dets medlemsstater i stand til kollektivt og konsekvent at styrke deres forsvar i Europa og deres evne til at handle på globalt plan;

3. glæder sig i denne forbindelse over Kommissionens formands mål om at skabe en ny æra for europæisk forsvar og sikkerhed ved at opbygge en ægte europæisk forsvarsunion; glæder sig over udpegelsen den 17. september 2024 af den første kommissær nogensinde med ansvar for forsvar og rummet, der fik til opgave at samarbejde med næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik (NF/HR) om en hvidbog om fremtiden for det europæiske forsvar inden for de første hundrede dage af deres mandat;

4. opfordrer EU og dets medlemsstater til at fremskynde deres tilsagn i Versailleserklæringen, der blev vedtaget den 11. marts 2022, om at påtage sig et større ansvar for deres forsvar og sikkerhed, herunder ved at opnå større strategisk autonomi; understreger, at NATO og det transatlantiske partnerskab med USA fortsat er

[6] Vedtagne tekster, P10_TA(2024)0003.
[7] Vedtagne tekster, P10_TA(2024)0012.
[8] Undersøgelse — "Mapping threats to peace and democracy worldwide — Normandy Index 2024", Europa-Parlamentet, Europa-Parlamentets Forskningstjeneste, september 2024.

hjørnestenene i det europæiske kollektive forsvar; understreger behovet for, at EU's medlemsstater intensiverer deres indsats ved at øge deres udgifter og erhverve flere fælles kapaciteter og dermed styrke deres væbnede styrker, hvad enten det er til nationale, NATO- eller EU-operationelle formål;

5. er enig i ambitionen om at opbygge en europæisk søjle inden for NATO og understreger, at udviklingen af en europæisk forsvarsunion kan gå hånd i hånd med en uddybning af samarbejdet mellem EU og NATO;

Forbedring af sikkerheden i Europa: støtte til Ukraine ved at stille militære kapaciteter til rådighed uden restriktioner for deres anvendelse med henblik på at bringe Ruslands angrebskrig til ophør

6. bekræfter på ny sin urokkelige støtte til, at EU og dets medlemsstater er solidariske med Ukraine i lyset af Ruslands angrebskrig og giver landet de nødvendige militære midler til at forsvare sig, afslutte konflikten og genoprette dets territoriale integritet inden for dets internationalt anerkendte grænser; hilser de fælles sikkerhedstilsagn mellem EU og Ukraine og de bilaterale sikkerhedsaftaler, som Ukraine har indgået med flere medlemsstater, velkommen; gentager sin opfordring til medlemsstaterne om at fremskynde deres levering af våben, luftforsvarssystemer og ammunition til Ukraine, herunder luftaffyrede krydsermissiler; opfordrer medlemsstaterne til at hæve alle restriktioner for det ukrainske militærs brug af vestlige våben mod militære mål i Rusland, som dette er tilladt i henhold til folkeretten;

7. opfordrer EU og dets medlemsstater til at støtte Ukraine med hensyn til at udvide den internationale koalition til støtte for dets sejrsplan, sådan som Ukraines præsident, Volodymyr Zelenskyj, har fremlagt den, som den eneste holdbare vej til at genoprette Ukraines suverænitet og territoriale integritet på grundlag af folkeretten og derved holde Rusland ansvarlig for sine krigsforbrydelser, herunder aggressionsforbrydelsen, og sikre russiske erstatninger og andre betalinger for de massive skader, der er forvoldt i Ukraine;

8. fremhæver betydningen af den europæiske fredsfacilitet (EPF), som har bidraget til at støtte Ukraines væbnede styrker ved at finansiere og levere militært materiel og yde militær træning, samtidig med at den har sikret koordineringen af alle interessenter gennem den clearingcentermekanisme, som EU's Militærstab huser; glæder sig over oprettelsen af den særlige bistandsfond for Ukraine under den europæiske fredsfacilitet og opfordrer til, at de finansielle ressourcer til militær bistand til Ukraine øges gennem dette instrument; opfordrer indtrængende Ungarn til at hæve sit veto mod den europæiske fredsfacilitets militære støtte til Ukraine, herunder de aftalte tilbagebetalinger til medlemsstater, der har leveret militær bistand til Ukraine;

Fælles indsats for at øge forsvarskapaciteten

9. glæder sig over visionen i strategien for den europæiske forsvarsindustri, der kommer med Kommissionens forslag om oprettelse af programmet for den europæiske forsvarsindustri; støtter målet om at styrke EU's forsvarsindustrielle beredskab for yderligere at sætte medlemsstaterne i stand til at fastlægge og drøfte fælles

programmering og indkøb af forsvarsmateriel og støtter europæiske forsvarsprojekter af fælles interesse;

10. fremhæver behovet for at overvinde fragmenteringen af EU's indre marked for forsvarsprodukter, da det fører til unødvendige overlapninger og mangedobling af ineffektivitet i forsvarsudgifterne; opfordrer Kommissionen til at fremlægge forslag til fuldførelse af EU's indre marked for forsvar, der navnlig er baseret på en vurdering af EU-reglerne for indkøb og overførsel af forsvarsrelaterede produkter og på kortlægning og analyse af begrænsninger og smuthuller i den nuværende retlige ramme;

11. understreger betydningen af at sikre en afbalanceret indsats mellem styrkelse af EU's eksisterende forsvarsindustrielle kapaciteter på kort og mellemlang sigt og støtte til forskning og udvikling med henblik på nyt og innovativt militært udstyr og forsvarsmateriel, der er skræddersyet til behovene hos medlemsstaternes væbnede styrker;

Et nyt strategisk kompas: fremme af en fælles strategisk vision og sammenhæng og forbedring af EU's beslutningstagning på forsvarsområdet inden for EU's institutionelle rammer

Strategisk kompas

12. understreger, at den geopolitiske udvikling har udviklet sig hurtigt, siden det strategiske kompas blev vedtaget af medlemsstaterne i marts 2022; opfordrer derfor til en revision af det strategiske kompas på grundlag af en omfattende fælles trusselsvurdering; opfordrer endvidere Kommissionen og NF/HR til at forelægge en ajourført udgave af det strategiske kompas efter denne revision og til, at dette danner grundlag for udarbejdelsen af hvidbogen om fremtiden for det europæiske forsvar;

Forvaltning af forsvarsområdet: konsolidering af EU's institutionelle rammer og beslutningsproces på forsvars- og sikkerhedsområdet

13. foreslår, at Rådet gennemgår de institutionelle rammer for sine beslutningstagende organer med ansvar for forsvar og sikkerhed og overvejer at oprette et nyt permanent beslutningstagende organ bestående af forsvarsministre fra medlemsstaterne;

14. gentager sin opfordring til at styrke EU's militære planlægnings- og gennemførelseskapacitet og opnå fuld operativ kapacitet, herunder gennem tilvejebringelse af passende lokaler, personale, styrket kommando og kontrol og effektive kommunikations- og informationssystemer for alle FSFP-missioner og -operationer; fastholder sin fulde opbakning til, at kapaciteten til hurtig deployering kan opnå fuld operationel kapacitet i 2025 med mindst 5 000 disponible tropper til rednings- og evakueringsopgaver, indledende landsætnings- og stabiliseringsoperationer eller midlertidig forstærkning af missioner;

Forøgelse af de ressourcer, der afsættes til EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitik

15. glæder sig over medlemsstaternes øgede budgetter og investeringer i forsvar og stigningen, om end beskeden, i EU's budget for FSFP i 2024; opfordrer de medlemsstater, der endnu ikke har nået minimumstærsklen på 2 % af deres BNP, der er

afsat til forsvarsudgifter, til resolut at forpligte sig til gradvist at øge deres militære budgetter; anbefaler, at medlemsstaterne på grundlag af en løbende analyse af kapacitetsbehovene øger denne tærskel yderligere, navnlig for fælles indkøb af forsvarskapaciteter;

16. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at indlede en åben drøftelse på grundlag af anbefalingerne i Draghis rapport om fremtiden for den europæiske konkurrenceevne, herunder at øge de ressourcer, der afsættes til sikkerhed og forsvar i den næste flerårige finansielle ramme, og undersøge alle finansieringsmuligheder med henblik herpå; opfordrer endvidere medlemsstaterne til at ændre finansieringsprocessen under den europæiske fredsfacilitet for at sikre tilstrækkelig og bæredygtig støtte til partnere og allierede, samtidig med at den tilpasses FSFP-missioner og -operationer;

Mere effektive bidrag til verdensfreden gennem EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitik og styrkelse af EU's rolle som sikkerhedsaktør

Deeskalering, forebyggelse af krige og støtte til konfliktløsning

17. udtrykker dyb og stigende bekymring over Kinas støtte til Rusland i dets angrebskrig mod Ukraine, navnlig gennem eksport af produkter med dobbelt anvendelse til Rusland, og den fortsatte involvering af kinesisk baserede virksomheder i sanktionsunddragelse og -omgåelse; er også dybt bekymret over det stigende antal fjendtlige handlinger, som Kina udfører mod Taiwan, herunder cyberangreb, påvirkningskampagner, kinesiske krigsfly, der trænger ind i Taiwans luftforsvarsidentifikationszone, og sabotage mod undersøiske kabler;

18. opfordrer de kinesiske myndigheder til at sætte en stopper for alle aggressive handlinger, navnlig luft- og søoperationer i Taiwanstrædet og Det Sydkinesiske Hav, som bringer stabiliteten i den indopacifiske region i fare og dermed undergraver den internationale sikkerhed, de regionale landes suverænitet, sikkerheden for liv til søs og retten til fri sejlads;

19. fordømmer på det kraftigste Iran for sine destabiliserende aktiviteter i Mellemøsten og for dets fortsatte støtte til terrorgrupper, som udgør en direkte trussel mod den regionale og globale sikkerhed; udtrykker dog sin fulde støtte til og solidaritet med civilsamfundet og de demokratiske kræfter i Iran;

20. gentager sin fordømmelse af de foragtelige terrorangreb begået af terrororganisationen Hamas mod Israel den 7. oktober 2023, som bidrog til yderligere destabilisering i Mellemøsten, intensiveret af iranske stedfortræderes aggressioner mod Israel (såsom terrororganisationer, herunder Hizbollah i Libanon og houthierne i Yemen) og selve det iranske regime;

FSFP-missioner og -operationer

21. opfordrer NF/HR og medlemsstaterne til fortsat at forny FSFP-missionerne og -operationerne, herunder med solide, fleksible og modulære mandater, med henblik på at tilpasse sig den ændrede sikkerhedssituation og værtslandenes behov og til at bygge

videre på synergierne og komplementariteten mellem FSFP's civile og militære dimensioner;

Forbedring af EU's evne til at tackle sikkerhedsudfordringer

Efterretningskapacitet

22. understreger betydningen af øget udveksling af efterretninger og oplysninger mellem medlemsstaterne og EU-institutionerne, herunder Parlamentet, for at forbedre situationsbevidstheden og for bedre at kunne foregribe og imødegå trusler mod den kollektive sikkerhed og fastlægge fælles aktionslinjer under FSFP, navnlig inden for krisestyring;

Forsvar mod hybride angreb og desinformation

23. udtrykker alvorlig bekymring over de voksende sikkerhedsmæssige udfordringer, som cyberangreb og hybride angreb samt udenlandsk informationsmanipulation og indblanding udgør, og som bl.a. har til formål at undergrave stabiliteten i demokratiske samfund, navnlig i tiden op til valg; opfordrer Kommissionen og Tjenesten for EU's Optræden Udadtil til at styrke deres kapacitet til at tackle disse udfordringer og øge modstandsdygtigheden over for desinformation;

Rummet

24. glæder sig over de resultater og anbefalinger, som Draghi foreslog i sin rapport om fremtiden for den europæiske konkurrenceevne, og som tilskynder medlemsstaterne til at ajourføre forvaltnings- og investeringsreglerne på rumområdet, navnlig på forsvarsrelaterede områder;

Våbenkontrol, ikke-spredning og nedrustning

25. beklager i disse ustabile geopolitiske tider svækkelsen af ikkesprednings- og våbenkontrolregimer og opfordrer til, at bestræbelserne på at vende denne tendens forstærkes;

Forsvar og samfund

26. fremhæver behovet for, at EU-borgerne har en bredere forståelse af sikkerhedstrusler og -risici, for at der kan opstå en bevidsthed om det europæiske forsvar; opfordrer EU og dets medlemsstater til at udvikle oplysnings- og uddannelsesprogrammer, der har til formål at forbedre borgernes viden om forsvar, navnlig de unge, og styrke samfundets modstandsdygtighed og beredskab over for sikkerhedsudfordringer;

Styrkelse af forsvarssamarbejdet og -partnerskaberne

27. fremhæver partnerskabsdimensionens betydning i det strategiske kompas for at styrke samarbejdet mellem EU og dets allierede og partnere rundt om i verden med henblik på at modvirke udenlandske strategier, der har til formål at undergrave EU og dets partnere og destabilisere den regelbaserede internationale orden;

EU-NATO-samarbejdet

28. understreger betydningen af, at NATO og EU spiller komplementære, sammenhængende og gensidigt forstærkende roller med hensyn til at støtte den internationale sikkerhed og dermed undgå overlapning af forsvarsindsatsen; glæder sig over Sveriges tiltrædelse af NATO i 2024 efter Finland i 2023, hvilket er et historisk skridt fremad med hensyn til at styrke sikkerheden i Europa;

Partnerskab med USA

29. mener, at det er afgørende at videreudvikle EU's tætte forbindelser med USA, som er baseret på de fælles værdier demokrati, frihed og retsstatsprincippet; værdsætter USA's engagement i Europas territoriale forsvar, navnlig i lyset af Ruslands angrebskrig mod Ukraine;

Partnerskab med Det Forenede Kongerige

30. mener, at det er afgørende at formalisere et sikkerheds- og forsvarspartnerskab med Det Forenede Kongerige som et middel til at styrke den europæiske sikkerhed og NATO's europæiske søjle, navnlig i forbindelse med Ruslands angrebskrig mod Ukraine;

Partnerskab med landene på Vestbalkan

31. understreger, at EU's sikkerhed er tæt forbundet med sikkerheden for dets umiddelbare naboer mod øst og syd samt på Vestbalkan;

Større inddragelse af Europa-Parlamentet i FSFP

32. understreger, at styrkelsen af FSFP som en politisk prioritet i den tiende valgperiode og stigningen i udgifterne til forsvarspolitikker og -programmer på EU-plan og blandt medlemsstaterne kræver fuld parlamentarisk kontrol og ansvarlighed;

°

° °

33. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Det Europæiske Råd, Rådet, næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, Kommissionens formand og kompetente kommissærer, FN's generalsekretær, NATO's generalsekretær, formanden for NATO's Parlamentariske Forsamling, EU's agenturer på sikkerheds- og forsvarsområdet samt medlemsstaternes regeringer og parlamenter.

* * *

BEGRUNDELSE

I de seneste år, og navnlig siden begyndelsen af Ruslands angrebskrig mod Ukraine, har EU måttet imødegå mange og hidtil usete trusler mod sin sikkerhed og nye kriser i sit nære geografiske miljø, herunder konsekvenserne af Hamas' terrorangreb på Israel i oktober 2023.

EU har reageret på denne negative udvikling ved at involvere sig mere i europæisk sikkerhed og forsvar, udforske nye retninger og iværksætte nye initiativer for at styrke og udvikle sine forsvarskapaciteter på en kollektiv og samarbejdsbaseret måde.

Denne første årlige betænkning om gennemførelsen af EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (FSFP) i den tiende valgperiode har til formål at fremlægge Europa-Parlamentets vurdering af FSFP-fremskridt i den nuværende geopolitiske og sikkerhedsmæssige kontekst og dermed reagere på rapporten fra Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender, der blev offentliggjort den 20. juni 2024, med titlen "Rapport om den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik — vores prioriteter i 2024". Den indeholder også anbefalinger om de vigtigste muligheder for at styrke fremtidige politikker og tiltag inden for flere dimensioner, herunder fremskridt med hensyn til den institutionelle beslutningstagning, fælles udvikling af militære kapaciteter og våbenkapaciteter og midlerne til at finansiere dem.